

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΝΟΤΙΟ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ

ΓΕΩΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ, ΙΣΟΡΡΟΠΙΕΣ ΚΑΙ ΣΥΣΧΕΤΙΣΜΟΙ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ.

Περίληψη:

Η ανάγκη για σταθερότητα και ασφάλεια στην περιοχή, λόγω της αβεβαιότητας που δημιουργεί η σταδιακή αποδέσμευση από τις ενεργειακές πηγές της Ρωσίας, οι δυο εξελισσόμενοι πόλεμοι, η επέλαση της Κίνας και τα τελευταία γεγονότα στην Συρία, αναδεικνύει την γεωστρατηγική αξία που έχει για την Ελλάδα η νοτιο-ανατολική μεσόγειος.

Μια αξία που προκύπτει όχι μόνον γιατί η περιοχή φαντάζει σαν ένα νέο Ελ Ντοράντο ενεργειακών πόρων και διαφοροποίησης οδών μεταφοράς αυτών προς την Δύση, όπως οι υδρογονάνθρακες και η ηλεκτρική ενέργεια, αλλά και σαν μια περιοχή που συναντώνται οι σπουδαιότερες θαλάσσιες οδοί από την Ανατολή και την Δύση μέσω του Σουέζ και του Γιβραλτάρ, οι οποίοι αποτελούν τους πνεύμονες αναπνοής των Ευρωπαϊκών μετακινήσεων ανθρώπων και αγαθών προς τον υπόλοιπο κόσμο.

Ο ανταγωνισμός μεταξύ των Κρατών που περιβάλλουν την περιοχή για την πρωτοκαθεδρία, φαίνεται να παραγνωρίζει τις πρόνοιες των διεθνών κανόνων και να μετατοπίζει το βάρος στην προβολή και ενίσχυση της στρατιωτικής ισχύος των, σαν έσχατο μέσον επιβολής πολλές φορές παράλογων αξιώσεων, γεγονός το οποίο διαφαίνεται και από τους αυξανόμενους αμυντικούς εξοπλισμούς που διαχρονικά καταγράφονται για την ανάσχεσή τους.

Η χώρα μας αντιλαμβανόμενη τις ευρύτερες επιπτώσεις, προσπαθεί να αρθρώσει ουσιαστικό λόγο, μετατοπιζόμενη από την θέση του παρατηρητή στην θέση του ενεργού δρώντα, προσπαθώντας να αξιοποιήσει τους ενεργειακούς πόρους της, να ενισχύσει την Ευρωπαϊκή της ταυτότητα, τις συμμαχίες της, τις καλές σχέσεις με τις αραβικές χώρες, αλλά και με την εξυγίανση της οικονομίας της και την ενίσχυση της αμυντικής της ικανότητας, να συμβάλλει στην σταθερότητα της περιοχής, στην ενεργειακή της αυτάρκεια και ασφάλεια, αλλά και να διαφυλάξει την ακεραιότητα της χώρας, μέσα στον ορυμαγδό των συγκρούσεων και παράλογων ανακατατάξεων.

Ανάπτυξη :

Η ΝΑ Μεσόγειος λόγω της γεωπολιτικής της αξίας ήταν και παραμένει ένα θέατρο συνεχών αντιπαραθέσεων μεταξύ γεωστρατηγικών συμφερόντων μεγάλων αλλά και περιφερειακών δυνάμεων.

Επίσης σήμερα αποτελεί κοινό τόπο η διαπίστωση , ότι η ευημερία και η πρόοδος των λαών στηρίζεται στην ύπαρξη ενεργειακών πόρων.

Ένας από τους βασικότερους είναι οι υδρογονάνθρακες. Η Μεσόγειος είναι μια περιοχή που συγκεντρώνει τρία χαρακτηριστικά. Αγωγοί που μεταφέρουν υδρογονάνθρακες από την Αφρική από την Ανατολή και από τον Βορρά συγκλίνουν στα λιμάνια της από όπου ταξιδεύουν σε όλα τα μέρη της γης (σχ.1).

Σχήμα 1: Αγωγοί που καταλήγουν στην Μεσόγειο

Επι πλέον υποθαλάσσιοι αγωγοί την διασχίζουν και μεταφέρουν απευθείας σε ευρωπαϊκές χώρες τον πολύτιμο αυτόν ενεργειακό πόρο (σχ. 2).

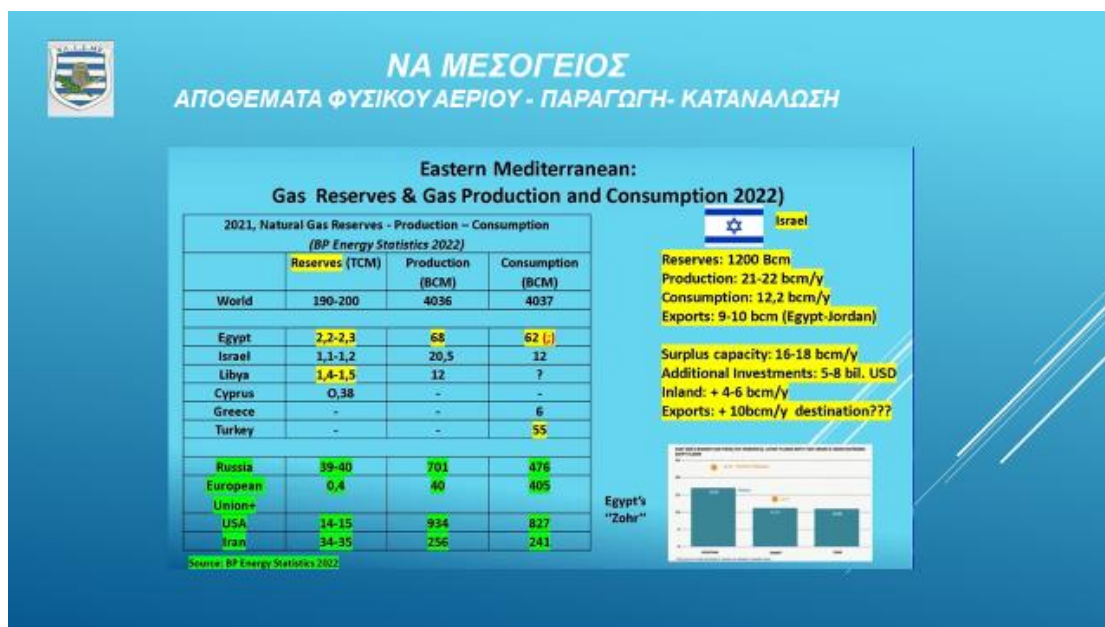
Σχήμα 2: Υποθαλάσσιοι αγωγοί μεταφοράς υδρογονανθράκων στην Μεσόγειο.

Τέλος σημαντικά κοιτάσματα έχουν ανακαλυφθεί σε αυτήν και συνεχίζουν να ανακαλύπτονται, ιδιαίτερα στην ΝΑ πλευρά της, καθιστώντας αυτήν την περιοχή ένα κέντρο που συγκεντρώνει το παγκόσμιο ενδιαφέρον.

Εκτιμάται ότι το 18% της θαλάσσιας μεταφοράς πετρελαίου διακινείται μέσω αυτής. Αν και σημαντικά κοιτάσματα είχαν ανακαλυφθεί στο παρελθόν στους θαλάσσιους χώρους της Αιγύπτου και της Λιβύης, εν τούτοις οι πρόσφατες σημαντικές ανακαλύψεις στις θαλάσσιες περιοχές του Ισραήλ, καθώς και αυτές που συνεχίστηκαν στην Κύπρο και στα όρια με την Αίγυπτο, αναπτέρωσαν το Ευρωπαϊκό και όχι μόνον ενδιαφέρον. Και αυτό διότι σε μια απρόσμενη συγκυρία, συμπίπτουν η πρόκληση της ύπαρξης σημαντικών πόρων σε Κράτη Ευρωπαϊκά ή σε διακείμενα φιλικά προς την Δύση και εκείνης της δυνατότητας μεταφοράς των μέσω εδαφών που παρέχουν ασφάλεια, διαφοροποιώντας τις παλιές παραδοσιακές διαδρομές .

Στον οδικό χάρτη της ΕΕ για την ενέργεια και σε σχετική απόφαση της, δίνεται έμφαση στην άμεση ανάπτυξη των πηγών αυτών καθώς και στην υλοποίηση των οριοθετήσεων των θαλασσιών ζωνών.

Μια αισιόδοξη εκτίμηση του USGS (US Geological Survey), εκτιμά ένα μέγεθος περίπου 15 τρις. εκατ. κυβικών μέτρων φυσικού αερίου στην ευρύτερη περιοχή της ΝΑ Μεσογείου, διαμορφώνοντας μια στρατηγική ενεργειακή υπεραξία για την μελλοντική εξέλιξη της περιοχής (σχ.3).

Σχήμα 3: Αποθέματα φυσικού αερίου στην ανατ. Μεσόγειο

Συγχρόνως οι ανακαλύψεις αυτές, προκάλεσαν το ενδιαφέρον και στην αναθεωρητική Τουρκία, η οποία καταπατώντας κάθε έννοια διεθνούς δικαίου και με προβολή ισχύος και απειλές, απαίτησε όχι μόνον να διεκδικήσει μερίδιο

που δεν της ανήκει, αλλά να αποτελέσει παράγοντα που θα αναστέλλει κάθε στρατηγική αξιοποίησης αν δεν προβλεπόταν η συμμετοχή της. Από το 2000 ακολούθησε μια πληθώρα εντατικών γεωφυσικών προγραμμάτων νόμιμα από την Κυπριακή Δημοκρατία αλλά και παράνομα από την Τουρκία μέσα στην Κυπριακή ΑΟΖ αλλά και στην ευρύτερη περιοχή, προσανατολισμένα στην ανακάλυψη νέων πόρων. Συγχρόνως έγινε μέχρι σήμερα μια σειρά 33 γεωτρήσεων οι οποίες και συνεχίζονται, που έφεραν στο φως νέες ανακαλύψεις. Η Τουρκία αυθαίρετα πραγματοποίησε 10 αποτυχημένες γεωτρήσεις εκ των οποίων τέσσερις (4) παράνομα μέσα στην Κυπριακή ΑΟΖ, που οι διαμαρτυρίες της Κύπρου δεν προκάλεσαν καμμία αντίδραση από την διεθνή κοινότητα.

Παράλληλα η αβεβαιότητα των γεωπολιτικών ανακατατάξεων της περιοχής που δημιουργούν τα πιο πάνω γεγονότα, δημιουργεί παλινδρομήσεις και καθυστερήσεις σε σημαντικά έργα μεταφοράς των πόρων αυτών όπως π.χ μέσω του σχεδιαζόμενου αγωγού EastMed, καθώς και των δύο στρατηγικών έργων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας από την μέση ανατολή μέσω του αγωγού GSI και από την Αίγυπτο μέσω του GREGY με ενδιάμεσο σταθμό την Ελλάδα.

Επί πλέον εμπόδια στους σχεδιασμούς της χώρας θέτει και η έλλειψη οριοθετήσεων των θαλασσίων ζωνών της περιοχής, που αποτελούν κομβικά γεωστρατηγικά αναχώματα για τις εξελίξεις. Οι απειλές της Τουρκίας τις αναγκάζει να γίνονται τμηματικά και σε απόκλιση από τις πρόνοιες του δίκαιου των θαλασσών, όπως οι οριοθετήσεις ΑΟΖ της Κύπρου με Ισραήλ, Αίγυπτο και Λίβανο ή αυτές της Αιγύπτου με την Ελλάδα, με τις ελλείπουσες να ισορροπούν στο λεπτό σχοινί των συμφερόντων και όχι των αρχών του διεθνούς δικαίου.

Το πρόβλημα της ελεύθερης διακίνησης μέσω των στενών διεθνούς ναυσιπλοΐας, η απειλή casus belli από την Τουρκία στην περίπτωση που η Ελλάδα επεκτείνει την αιγιαλίτιδα ζώνη της στα 12 μίλια, η διαφορά της κυριαρχίας της Ελλάδας στην θάλασσα και τον αέρα μεταξύ έξι και δέκα μιλίων και η αλά κάρτ ερμηνεία του δικαίου της θάλασσας από την Τουρκία ότι π.χ ότι τα νησιά επικάθονται στην Τουρκική υφαλοκρηπίδα, αποτελούν προσχήματα και εμπόδια για καθυστερήσεις και αναβολές. Τελευταία, η παράλογη καθιέρωση της Γαλάζιας Πατρίδας και η αμφισβήτηση της Ελληνικής κυριαρχίας στα νησιά του ανατολικού Αιγαίου, επεξέτεινε το μέγεθος των διεκδικήσεων και έκανε τα προβλήματα δισεπίλυτα.

Καίτοι πολλοί χαρακτηρίζουν υποχωρητική την συμπεριφορά της χώρας, εν τούτοις προοδευτικά από το 2009, με σημαντική προσπάθεια, έγιναν

οριοθετήσεις θαλασσίων ζωνών με την Αλβανία, η οποία αν και ακυρώθηκε από το Συνταγματικό δικαστήριό της, εν τούτοις θεωρείται ότι αποτελεί κεκτημένο. Επίσης το 2011 με τον νέο βελτιωμένο νόμο 4001/11, δόθηκε εναρκτήριο λάκτισμα για τις πρώτες μετά το 1996 παραχωρήσεις για έρευνα υδρογονανθράκων, αλλά και το στίγμα στο τι η Ελλάδα θεωρεί όριο της ΑΟΖ, πραγματοποιώντας τα πρώτα σταθερά και νόμιμα βήματα θεμελίωσης και προστασίας των Ελληνικών κυριαρχικών δικαιωμάτων.

Το 2020 δύο σημαντικές περιπτώσεις οριοθετήσεων ΑΟΖ με την Ιταλία και την Αίγυπτο, έστω και αν έγιναν μερικώς, θεμελίωσαν το δικαίωμα της επήρειας των νήσων με την αποδοχή τους από τρίτους. Αν και το δικαίωμα αυτό προβλέπεται από το δίκαιο των θαλασσών με το άρθρο 121, εν τούτοις, παρά τις ορισμένες υποχωρήσεις που αναγκάστηκε να κάνει η χώρα, θεωρήθηκε βήμα αποδόμησης των Τουρκικών θεωριών για τα νησιά και αποτελούν πλέον πρόκριμα και για τις μελλοντικές οριοθετήσεις μεταξύ της.

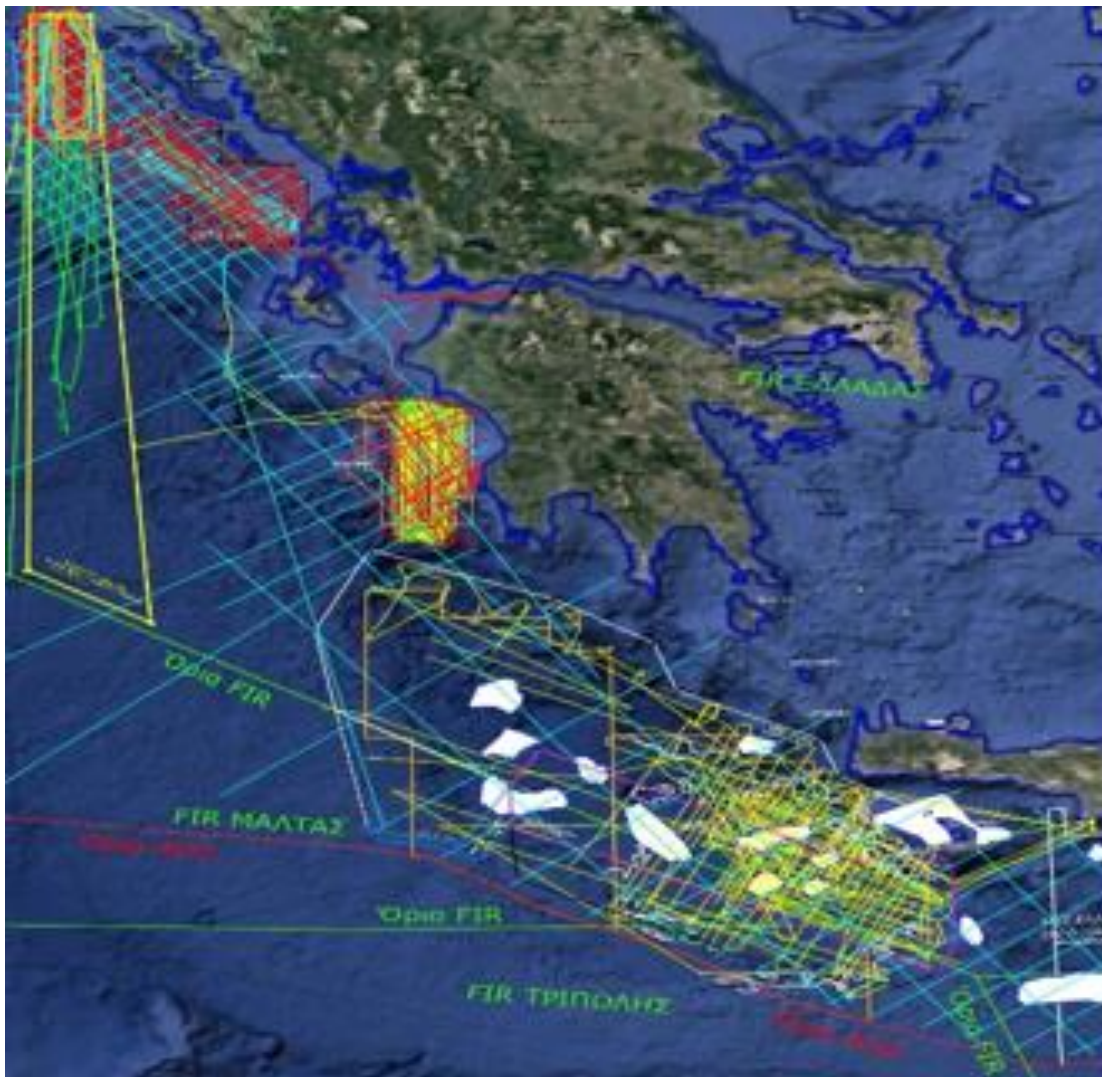
Τέλος η παρουσία της Exxon Mobil καθώς και η είσοδος της Chevron στα θαλασσοτεμάχια νότια της Πελοποννήσου και της Κρήτης για τις άδειες ερευνών για υδρογονάνθρακες, καθώς και η απρόσμενη οριοθέτηση των τριών (014,015,010) εκ των 22 θαλασσοτεμαχίων του νέου γύρου προκήρυξης παραχωρήσεων της Λιβύης μετά από 17 χρόνια στο όριο που προβλέπει ο νόμος 4001/11, ενισχύει την δύναμη της χώρας και αναδεικνύει την σημαντική σπουδαιότητα του διεθνούς δικαίου (σχ.4).

Σχήμα 4: Προκήρυξη 22 νέων θαλασσοτεμαχίων της Λιβύης το 2025 για έρευνα ΥΑ

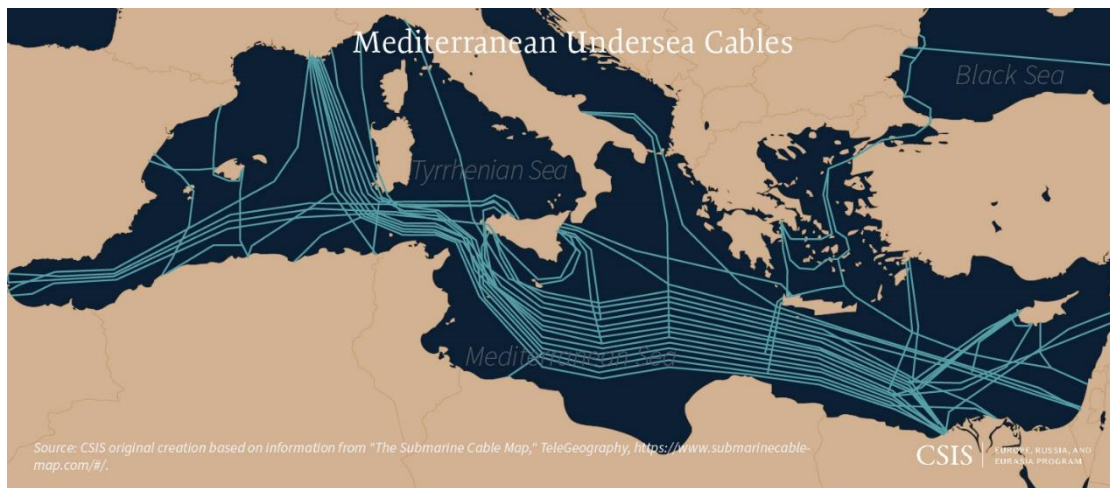
Οι κινήσεις αυτές αποδυναμώνουν και διεμβολίζουν το ανύπαρκτο Τουρκολιβυκό μνημόνιο και αδιαφορούν για τις τουρκικές ερμηνείες των θαλάσσιων οριοθετήσεων και της επήρειας των νήσων.

Ήδη η συστηματική σεισμική έρευνα της ΕΧΧΟΝ προσδιόρισε και εστίασε σε ελπιδοφόρους στόχους και αναμένεται το 2026 να εκτελέσει την πρώτη γεώτρηση, η οποία στην περίπτωση επιτυχίας ανακάλυψης, θα αποτελέσει καταλύτη γεωπολιτικών εξελίξεων (σχ.5).

Σχήμα 5: Σεισμική έρευνα δυο και τριών διαστάσεων της ΕΧΧΟΝ- HELENIC ENERGY στα θαλασσοτεμάχια δυτικά και νοτιοδυτικά της Κρήτης.

Η ύπαρξη υδρογονανθράκων, οι αγωγοί που τους μεταφέρουν που καταλήγουν σε αυτήν αλλά και αυτοί που την διασχίζουν όπως και η πληθώρα τηλεπικοινωνιακών αγωγών (σχ.6) αποτελούν χωρίς αμφιβολία έναν βασικό παράγοντα που προσδιορίζει την γεωστρατηγική σημασία του χώρου.

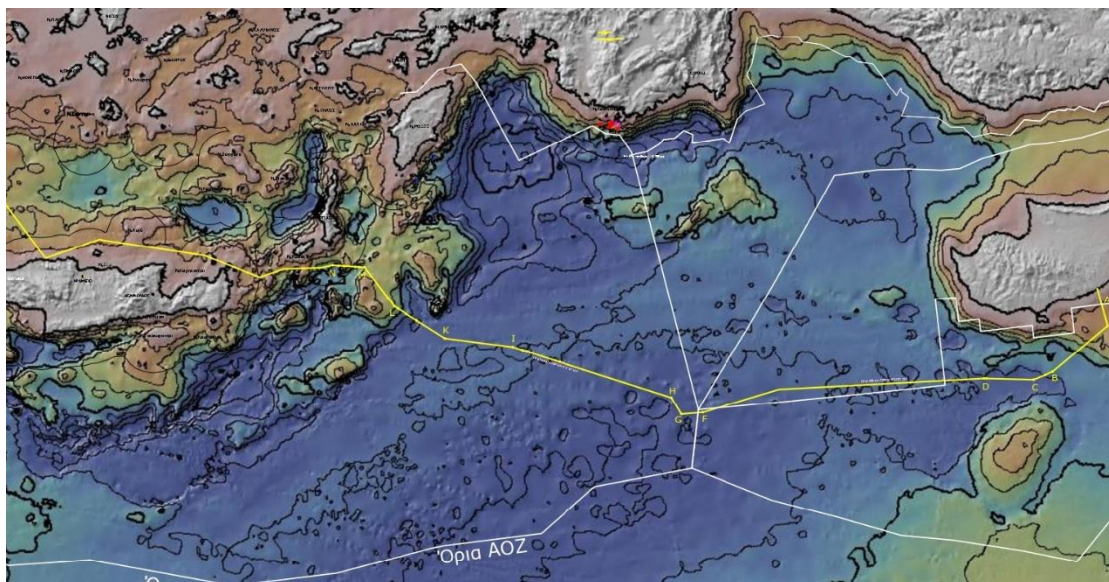

Σχήμα 6: Τηλεπικοινωνιακοί αγωγοί που διασχίζουν την Μεσόγειο

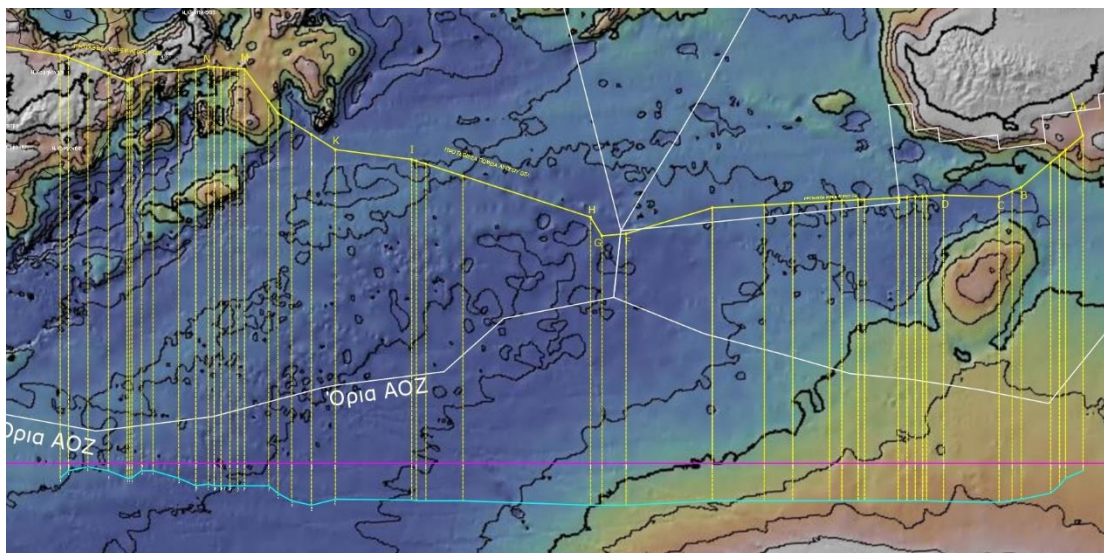
Ιδιαίτερη σημασία για την Ελλάδα έχουν τα σχεδιαζόμενα δυο ηλεκτρικά καλώδια που θα μεταφέρουν ηλεκτρική ενέργεια που θα παράγεται από ΑΠΕ στην Ανατολή και στην Αίγυπτο προς την Ευρώπη και συγκεκριμένα:

1. Καλώδιο GSI (Great Sea Interconnector).

Πρόκειται για ένα καλώδιο συνολικού μήκους 1.208 χλμ. εκ των οποίων τα 898 χλμ. αφορούν στο τμήμα Κύπρου-Κρήτης. Ο προϋπολογισμός του έργου είναι περίπου 2 δις. ευρώ (1,9). Θα μεταφέρει ενέργεια 1.000 MW με την τάση να διαμορφώνεται στα 500 KVolts . Κατά την διαδρομή το μέγιστο βάθος πόντισης φτάνει τα 3.000 μ. (σχ.7,8).

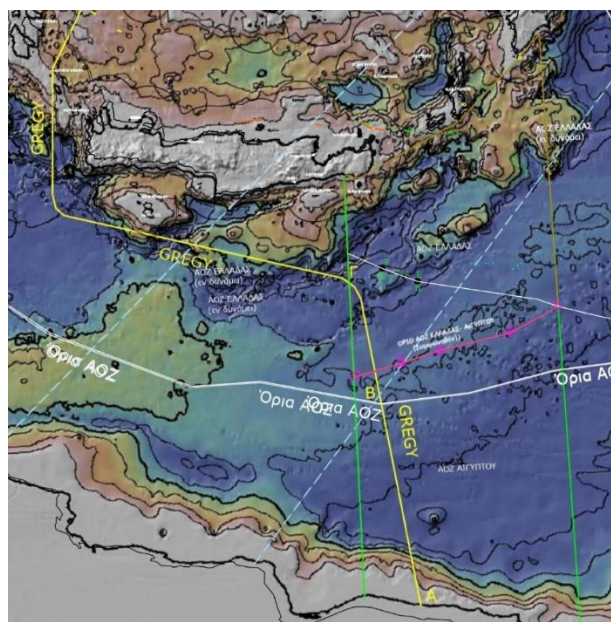
Σχήμα 7: Αγωγός GSI και βυθομετρία της περιοχής (ανά 500 μ.).

Σχήμα 8: Μηκοτομή του αγωγού GSI (με γαλάζιο χρώμα. Με κόκκινο η επιφάνεια της θάλασσας).

2. Καλώδιο GREGY (GreeceEGYpt).

Το καλώδιο αυτό θα έχει συνολικό μήκος 950 χλμ. και θα διασχίζει κατά την διεύθυνση N-B την θαλάσσια περιοχή μεταξύ Αιγύπτου και Ελλάδας. Ο αντίστοιχος προϋπολογισμός είναι περίπου 4 δις.(4,2) και θα μεταφέρει ενέργεια 3.000 MW με δυνατότητα αμφίδρομης μεταφοράς. Προβλέπεται η ανάπτυξη υποδομής από ΑΠΕ στην Αίγυπτο προϋπολογισμού 9,5 δις. ευρώ μέσω της οποίας θα παράγεται η ενέργεια η οποία και θα μεταφέρεται (σχ.9).

Σχήμα 9 Διαδρομή του αγωγού GREGY (με κίτρινο χρώμα και βυθομετρία της περιοχής (ανά 500 μ.). Με άσπρες διακεκομμένες γραμμές είναι τα όρια του Τουρκολιβυκού μνημονίου, με πράσινες γραμμές είναι η περιοχή οριοθέτησης ΑΟΖ με την Αίγυπτο, η κόκκινη γραμμή η συμφωνηθείσα οριοθέτηση, και ΒΑ του σημείου Γ η παράνομη οριοθέτηση Τουρκίας – Λιβύης.

Και τα δύο καλώδια φαίνεται να αντιμετωπίζουν την αντίδραση της Τουρκίας που με την προβολή παράλογων ερμηνειών του διεθνούς δικαίου προσπαθεί να ακυρώσει την υλοποίησή τους.

Επιπλέον η πρόσφατη ανακήρυξη του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού της χώρας, μετά από σημαντικές καθυστερήσεις, καθιέρωσε στα εμφανιζόμενα για πρώτη φορά ακρότατα όρια των θαλασσίων συνόρων μας, τις περιοχές όπου θα εξελιχθούν όλες οι ανθρώπινες δραστηριότητες για την οικολογική, οικονομική και περιβαλλοντική αξιοποίηση. Η στρατηγική του σημασία είναι σημαντική, διότι κάτω από το κάλυμμα της διεθνούς νομιμότητας που μας δίνει η συμμετοχή μας στη Ευρωπαϊκή ένωση, ξεδιπλώνουμε στην διεθνή κοινότητα τους χώρους εντός των οποίων θα ασκήσουμε τις μελλοντικές μας δραστηριότητες στις θάλασσες που μας περιβάλλουν (σχ.10).

Σχήμα 10: Θαλάσσιος χωροταξικός σχεδιασμός Ιταλίας, Ελλάδας και Κύπρου.

Αν και ο συσχετισμός δυνάμεων μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας σε εξοπλισμούς και ανθρώπινο δυναμικό είναι ετεροβαρής όπως φαίνεται στο σχ. 11.

ΟΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΤΩΝ ΔΥΟ ΧΩΡΩΝ (2020)			
ΣΤΡΑΤΟΣ ΞΗΡΑΣ		ΕΛΛΑΔΑ	ΤΟΥΡΚΙΑ
	ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	93.500	260.200
	ΑΡΜΑΤΑ ΜΑΧΗΣ	1.328	2.379
	ΤΕΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΑ ΟΧΗΜΑΤΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	648	907
	ΤΕΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΑ ΟΧΗΜΑΤΑ ΜΑΧΗΣ	398	645
	ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΤΙΚΑ ΤΕΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΑ ΟΧΗΜΑΤΑ	242	250
	ΜΕΤΑΓΩΓΙΚΑ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ ΣΤΡΑΤΟΥ	18	49
	ΕΛΙΚΟΠΤΕΡΑ ΣΤΡΑΤΟΥ	168	330
	ΑΝΤΙΑΕΡΟΠΟΡΙΚΑ		ΔΙΠΛΑΣΙΑ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΠΟΛΕΜΙΚΟ ΝΑΥΤΙΚΟ			
	ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	19.000	48.600
	ΥΠΟΒΡΥΧΙΑ	11	12
	ΦΡΕΓΑΤΕΣ	13	19
	ΤΑΧΕΑ ΠΕΡΙΠΟΛΙΚΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΟΜΕΝΩΝ ΒΛΗΜΑΤΩΝ	18	19
	ΚΑΝΟΝΙΟΦΟΡΟΙ	10	19
	ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΠΕΡΙΠΟΛΙΚΑ	6	16
	ΝΑΡΚΟΘΗΡΕΥΤΙΚΑ	4	11
	ΑΡΜΑΤΑΓΟΓΑ	5	5
	ΚΟΡΒΕΤΕΣ	-	10
	ΠΕΡΙΠΟΛΙΚΑ	3	41
	ΑΠΟΣΑΤΙΚΑ	20	21
	ΠΛΟΙΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ	5	2
	ΔΙΑΦΟΡΑ ΣΚΑΦΗ	9	39
	ΑΕΡΟΣΚΑΦΗ ΝΑΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	1	6
	ΜΗ ΕΠΑΝΔΡΟΜΕΝΑ ΑΕΡΟΣΚΑΦΗ	-	16
	ΕΛΙΚΟΠΤΕΡΑ ΑΒΟΥΠΟΒΡΥΧΙΑΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ	18	32
	ΣΥΣΤΟΙΧΙΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΟΜΕΝΩΝ ΒΛΗΜΑΤΩΝ ΞΗΡΑΣ	2	-
ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ			
	ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	21.000	50.000
	ΜΑΧΗΤΙΚΑ ΑΕΡΟΣΚΑΦΗ	232	253
	ΜΗ ΕΠΑΝΔΡΟΜΕΝΑ ΑΕΡΟΣΚΑΦΗ	17	23
	ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΤΙΚΑ ΑΕΡΟΣΚΑΦΗ	28	38
	ΕΛΙΚΟΠΤΕΡΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΣΟΣΗΣ	(ελαφρώς + μέσου τόνου)	22
	ΑΕΡΟΣΚΑΦΗ ΙΠΤΑΜΕΝΟΥ ΑΝΕΦΟΔΙΑΣΜΟΥ	-	7
	ΜΟΝΑΔΕΣ ΒΟΛΗΣ ΑΝΤΙΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΜΕΤΑΛΛΟΥ ΒΕΛΗΝΕΚΟΥΣ	8	1
	ΑΝΤΙΑΕΡΟΠΟΡΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΟΜΕΝΩΝ ΒΛΗΜΑΤΩΝ ΜΙΚΡΟΥ ΒΕΛΗΝΕΚΟΥΣ	25	78
	ΑΝΤΙΑΕΡΟΠΟΡΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΟΜΕΝΩΝ ΒΛΗΜΑΤΩΝ ΜΕΣΟΥ ΒΕΛΗΝΕΚΟΥΣ	-	8

Σχήμα 11: Στρατιωτικές δυνάμεις Ελλάδας - Τουρκίας

Εν τούτοις ο εξοπλιστικός αγώνας μιας Ελλάδας που ενισχύεται διαρκώς και η οποία θεμελιώνει τις συμμαχίες της μένοντας πιστή στην εφαρμογή της διεθνούς νομιμότητας, φαίνεται ότι οδηγεί στην ανάκτηση του χαμένου εδάφους απέναντι στην τουρκική προσπάθεια να τρομοκρατήσει και να φιλανδοποιήσει την χώρα, με απειλές χρήσης βίας κατά παράβαση του άρθρου 2 του ΟΗΕ και να αμφισβητήσει την κυριαρχία της, ερμηνεύοντας κατά το δοκούν το διεθνές δίκαιο.

Αξίζει να αναφερθεί, ότι στις πιο πάνω συγκρίσεις, δεν αναφέρεται ο σημαντικός ρόλος του φρονήματος και του θάρρους του στρατιωτικού ανθρώπινου δυναμικού, που πολλές φορές οδηγεί σε ανατροπές που τα μαθηματικά και η ψυχρή λογική δεν είναι ικανά να προβλέψουν.

Παράλληλα η Κύπρος μετά την απόφαση άρσης του εμπάργκο όπλων εξοπλίζεται σταθερά, γευόμενη παράλληλα το ανέλπιστο δώρο της αναγνώρισης της Κυπριακής Δημοκρατίας από τέσσερις τουρκόφωνες χώρες

(Κιργιστάν, Τουρκμενιστάν, Ουζμπεκιστάν και Καζακστάν) γεγονός που ενισχύει την γεωστρατηγική της αξία στην περιοχή , ανατρέποντας ισορροπίες ετών.

Οι πετρελαϊκοί κολοσσοί Chevron, ExxonMobil, BP, και ENI υλοποιούν σημαντικές επενδύσεις στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου καθιστώντας την ένα παγκόσμιο hot spot του τομέα των υδρογονανθράκων, με προφανή τα σχετικά οφέλη για την Ελλάδα.

Ατενίζοντας την ευρύτερη εικόνα, φαίνεται ότι τα πιο πάνω, ευνοούν τις εθνικές επιδιώξεις, εντασσόμενα στα βήματα ενεργειακής αυτονομίας και επάρκειας που κάνει η Δύση, σε συνδυασμό με την ενίσχυση της διασύνδεσης και αποθήκευσης των ενεργειακών πόρων, μπροστά στην σταδιακή αποδέσμευση από τους ρωσικούς ενεργειακούς πόρους, στην αστάθεια που δημιουργούν οι πόλεμοι στις οδούς μεταφοράς, αλλά και την γιγαντιαία και ταχεία ανάπτυξη και διείσδυση του κινεζικού γίγαντα προς τα δυτικά.

Ο κονιορτός από αυτή την γιγαντομαχία τώρα αρχίζει να εμφανίζεται.

Στη γεωστρατηγική σημασία της περιοχής στην οποία ανήκει και η χώρα, εντάσσεται και η προσπάθεια δημιουργίας του ανταγωνιστικού προς την Κίνα (One road –one belt) διαδρόμου IMEC, που μέσω της Ινδίας, ΗΑΕ, Σαουδικής Αραβίας, Ιορδανίας και Ισραήλ θα διέρχεται από τον ευαίσθητο χώρο της ΝΑ Μεσογείου, διασφαλίζοντας μια ευρύτερη μεταφορά πόρων και αγαθών από την Άπω ανατολή προς την Ευρώπη, καθορίζοντας την νέα ισορροπία των υπερδυνάμεων (σχ. 12).

Σχήμα 12: Η διαδρομή του IMEC

Το πιο πάνω σχέδιο ενισχύει και η πρόσφατη κατάθεση προς ψήφιση του νομοσχεδίου East Mediterranean Gateway Act στο Κογκρέσο των ΗΠΑ, στα πλαίσια της αναβίωσης της σχετικής πρωτοβουλίας 3+1.

Στην περιοχή της ΝΑ Μεσογείου που συγκεντρώνεται το παγκόσμιο ενδιαφέρον, η Ελλάδα καλείται να ενισχύσει και να προβάλλει τον ρόλο της ως βασικού σταθεροποιητικού παράγοντα και με αποφασιστικά διεκδικητικά βήματα να προχωρήσει με υπευθυνότητά στα πιο κάτω:

- Δημιουργία ισχυρής και βιώσιμης οικονομίας.
- Ενίσχυση των ενόπλων δυνάμεων και δημιουργία ισχυρής αποτρεπτικής δύναμης
- Διεύρυνση των συμμαχιών
- Υλοποίηση των θαλάσσιων οριοθετήσεων
- Ταχύτατη αξιοποίηση των πιθανών ανακαλύψεων υδρογονανθράκων.
- Υλοποίηση των δύο καλωδίων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας.
- Βελτίωση των υποδομών του Δημοσίου και της ταχύτητας απονομής της δικαιοσύνης καθώς και τόνωση του Εθνικού φρονήματος

Η τεράστια πρόκληση για τον ρόλο της Ελλάδας και την ανάγκη να εκμεταλλευτεί την ευνοϊκή διεθνή συγκυρία αποκτά ακόμη μεγαλύτερη γεωστρατηγική διάσταση, διότι ενισχυόμενη και ευημερούσα η χώρα θα αποτελέσει συγχρόνως παράγοντα σταθερότητας για την εκμετάλλευση των πολύτιμων ενεργειακών πόρων, καθώς και ανάχωμα στους μελλοντικά αναφυόμενους κινδύνους της μετανάστευσης και του δημογραφικού που απειλούν να μεταμορφώσουν το Ελληνικό τοπίο αλλά και το ευρύτερο της ΝΑ Μεσογείου.

Λεόντιος Κ. Πορτοκαλάκης
Τοπογράφος Μηχ. M.Sc.
Μέλος του ΔΣ του ΕΛΙΣΜΕ

Ημερ. 2 Ιουνίου 2025